

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Hornál.
Brünnen: Stern M.

Nyitótér petisora 10 kr.

Beszereksztővel értekezni lehet min-
den nap 11 és 12 óra között. —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény Margitai
József beszereksztő nevére
küldendő.

Kiadóhivatal:

Fiszel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitólterek és hirdetések.

Hirdetések folyamatosan számítatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi
takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Alakítsunk kultur-főkegyeletet.

Ha a nemzetek törekvéseit figyelemmel kísérjük, úgy önkéntelenül szemünkbe ölik az az áramlat, melynek czélja az uralkodó nemzetek nyelvének terjesztése, az idegen nyelveknek az állam nyelvbe való beolvasztása. Egyszóval minden ország uralkodó nemzete a maga nyelvét, szokásait, műveltségét ráoktrojálja az állam területén lakó idegen nyelvet beszélő nemzetiségekre. Az assimiláció törvénye rástíti bélyegét ezen korra mindenütt, minden országban; nagyobb mértékben, mint bármikor.

Nem lagnának Európában, ha lépést nem tartanának a kontinens többi modern népeivel. Sőt nekünk fokozottabb mértékben kell előre törtelnünk, mert bizony nagyon sok tenni valónk van még mindig. Helyre kell hoznunk ama sok mulasztást, melyeknek orvoslása nekünk jutott osztályrészül, ha nem is kizárólag nekünk, de századunk második felének, melynek munkájából ugyan-csak ránk is nehezedik egy csomó, még pedig a java.

Hazánk, a polyglott lakosságú országok sorába tartozik Európában, úgy, hogy a nemzetiségeknek tarkaságát tekintve, Ausztria által szárnnyalattunk csak túl; mert a Balkánfélsziget azóta számításba már nem jöhet, hogy annak politikai jelentősége már nincsen s a mióta a különböző nemzetiségek szerint több önálló országgokra fől-bomolván, egyszerű földrajzi fogalmat jelent csak.

A lakosság vegyességéből az államszeme erőfőt nem merithet. Hatalomról, »sulyról« csak ott beszélhetünk, hol széthuzó elemek nem léteznek; a hol valamennyi lakója az országnak egyetért, együtt érez. Magyarország az 6 sajtáságos viszonyainál fogva — fájdalom — irigy szemekkel tekinthet azon államokra, a melyek egy nyelvet beszélő s egyformán gondolkozó polgárokat ölelhetnek keblükre.

Ezer esztendeje, hogy a haegemoniának száalai a magyar faj kezeiben csomósodnak, de azért az assimilatio eddig még sehogy sem hajtattott végre, sőt ellenkezőleg a komoly akarat e tekintetben csak a lefolyt utolsó két tizedben kezd hathatósabban érvényesülni.

Lanyhaságából az imént kezdett csak ébredni a nemzet. Az alkotmányos aera óta munkálkodik csak öntudatosan s tervszerűleg azon, hogy a törvényes eszközöket a maga fájának föntartására, erősítésére s ténfoglalására férfiasan alkalmazza.

Az igaz, hogy a politikai viszonyok folytak be legnagyobb részben arra, hogy a nemzetiségek beolvasztása végre nem hajtattott. A mikor a magyar nemzetnek magának is a saját nyelvének megmentéseért meg kellett századokon keresztül folyton küzdenie; a mikor saját fáját is az örökös támadásokkal szemben védelmeznie kellett: terjeszkedésről, magyarosításról tervekkel bizony nem szöhetett. De azért a magyar nemzetben magában is keresni kell részben a hibát, hogy több

eredményt e téren eddig föl nem mutatott. Nem a fajgyűlölet, de a végtelen kényelem-szeretet, az eléggé el nem ítélt közömbösség szülte az állapotokat, a melyeknek bizony sok helyen az volt a kifolyása, hogy a magyar faj olvadt be a nemzetiségekbe és nem megfordítva.

Ezek a mult bünei! Elég, ha a nemzet be kezdi látni, hogy a mit eddig elmulasztott, nem hibaszamba megy, de egyenesen büni az. Az önbeismerés már félig javulás Olyan auscipiumok alatt kezdődött a munka minden positióban, minden vonalon, hogy a biztos siker el nem maradt. Életszükségletté vált a magyarosítás, mert akkor, a mikor a magyar fajnak szaporításáról gondoskodunk, az állam existenciáját biztosíthatjuk, mivel egymás nélkül e két tényező el nem lehet; egyik a másikra van utalva; kölcsönösen bírván egymásban gyökereiket; ha az egyik elmulasztjuk ápolni, a másiknak rovására van az. Ha a magyar hazát valaki szívéből szereti, a magyarságtól a határozott számbeli fölényt el nem tagadhatja, de szível, lélekkel kell közreműködnie azon, hogy az megerősödjék s annak nyelve általános használatóvá válhassék.

Ezt a feladatot tüzték maguk elé a különféle kulturegyesületek hazánkban, hogy társadalmi uton érjék el azt, melynek megoldására az állam maga hivatalosan nem vállalkozhatik.

Az E. M. K. E. sikerei buzdítók. Használó, de még több eredményt fog elérhetni

A „Muraköz“ tárczája

Régi okiratok.

My Zrinyi Miklós Eörökös Gróff Szala és Somogy Vármegyék feü Ispánnya ze. adjuk tudatára mindeneknek, az kiknek illik, fölvévn terhet az mi szerelmes feleségünknek Szethi Eörzsébet Asszonynak Maradékinak és Zrinyi György Urannak Eöcséknék és Maradékinak; Hogy találja megh bennünket az N: és Vzele Horváth János, mivel bírván az Eöcse N. és Vzele Horváth György névű-némű Jöszághot Torowischa névű Faluban, mely Jöszághról Horváth János az Eöcsével Horváth Györgyvel megh alkudván, az Jöszághot Kezbe boesátotta, annakokáért most megtekintvén ezen Horváth Jánosnak Isteben elnyugodott Attyának jámbor hív szolgáltyát eö kegyelmének is jövendöbeli szolgáltyát azon megh navezett Jöszághot adunk és inscribáltuk eö Kegyelmek Maradékinak holta után Attyáfinak, vagy vala kinek akarja hadni, eöt száz Magyar forintban, mivel hogy eö kegyelme nekünk is szükségünkben azon Jöszághra 500 forintot adott így, hogy sem mi sem Maradékinak, sem pedig Attyánkfia eö kegyelmétül, vagy maradékitul el ne vehessék, vagy a megh az megh nevezett öi száz Magyar forint jó pénzül éppen simul et temelbe nem tessük, tartozunk pedig előbb három holnappal

Szent Márton nap előtt certifiálnunk eö kegyelmét, vagy Maradékit, hogy ha pedig nem certifiálnánk, viszont más esztendeigh bírhasa eö Kegyelme, vagy maradéki, evvel is erősítvén, hogy semminémű Tisztviselőek ezen Jöszághra Execucióra ne mehessenek, hol pedig valaki exequálni akarja is, tartozunk eö kelmét, vagy Maradékit azon Jöszághban megh oltalmazni, hogy ha nem oltalmazhatnánk vagy oltalmazni nem akaránk, minden okvetlen egy Saolga Birónak erejével Eaküttel melő vevén, Magyar Korona alatt vagy Szala Vármegyében, vagy akár hol lévő Jöszághunkban akarja öi száz forint eö Jöszághunkat elfoglalhasa, Contra dacione repulsione Jurisdictione Evocatione, novo Judicio vel quibus Appidicy remedys non obstantibus és bírhasa, valamigh az meghnevezett 500 frt eö kgh. vagy Maradékinak el nem tessik. Az Jobbágyoknak és Sélereknek udvar helyell együtt nevek Udvarhely, Kéthely, mely Udvarhelynek egy részin három Sélér lakik: Inok Iván, Hagika Gyurek, Kovács Gyurek, Tompics Szatánkó fél hely, pusztá fél hely Duganicus Péter Sélér, Ivang Tompics Sélér. Ezeket aduk eö kgh, a maradékinak, Réteivel, Szántóföldeivel, erdeivel, halászó vizeivel, irás földeivel, kerteivel, Gabona Dészmaival, adóival és minden nekünk járó Proventuival egyetemben.

Melynek nagyobb bizonyására aduk ez mi levelünket, Pöcséitünkkel és kezünk aláírásával megerősítvén.
Actum in Arca, nostra Csáktornya die 24. Inny Anno 1624. Zrini Miklós m.p. (L. S.)

My Darabos László és Darabos Pál pár és Darabos Gergely de Nádasd adjuk értesére mindeneknek a kiknek illik, hogy az minémű szántóföldeket az, néhai nemzetes és vitéző Darabos Gáspár ur birt Magyarorsdi rész kastélyához az eö fiával Darabos Miklóssal alkudtunk így megh, hogy az kapu előtt való földeket és kerteket melyek Darabos Miklóssal Maradtanak, vettük az Iván megyéibe való földeket mindenestül éppen is még más kis darab földért, kit Pógar-Ganajosának hívnak, minthogy az is Darabos Miklóssal maradtott az oszáló névű földnek felét vettük el azon kívül az több földeknek min denütt felét vettük el és fele nála maradtott. Ismég mint hogy az szölcei malomnak is a felét az néhai nemzetes Darabos Gáspár birta azon fél rész malomnak is a fele maradtott a fiával Darabos Miklóssal az felét pedig kezünkbe vettük az minémű két kis rétecske volt az hogy alatt az is Darabos Miklóssal maradtott. Melynek nagyobb bizonyására aduk ezen pecsétes levelünket kezünk írásával megerősítvén.

Datum in Magyarózd 20.

Die May Alleö Milesimo sexcentesimo vigesi-mo tercio

Darabos László
m. p. (L. S.)Darabos Gáspár
m. p. (L. S.)

a D. K. E., ha programjához hiven megkezdett útján kitartással tovább fog haladni;

A D. K. E. alapszabályai megerősítve még nincsenek, de az egyesület azért már mozog s mindenféle u. n. helyi egyesületek szervező-ét eszközi most. A múlt héten két ily fiókegyület alakított annak fáradságtalan alelnöke Beksis Gusztáv országgyűlési képviselő, ki Nagykanizsán s Zalaegerszegegen az alakuló gyűlésen részt vevén, tájékoztató utbaigazításaival megkönnyítette a szervező bizottságok munkáját.

A fiókegyesületek célja a nagy egyesületeket nehéz munkájában támogatni, specialiter pedig azokon a vidékeken, a melyeknek területén működnek. A D. K. E. feladatja a magyarosítás lévén, Zalamegyében a balatonmelléki svábok s a muramenti vendék és horvátok beolvasztására van szó. Sem Nagykanizsa, sem Egerszeg nem fekvődvén oly vidéken, a hol teendőik volnának, természetes, hogy munkálkodásuk a Muraközre terjeszkednek ki.

Csáktornya ezt a munkát át nem engedheti nekik. A Muraköznek megmagyarosítását a maga kezéből ki nem engedheti. Ha évek óta fáradozik már ezen egymagára hagyatva, oldja meg feladatát ezentul is egy oly hatalmas faktor közreműködésével, a minő a D. K. E.

Csáktornya köszönettel fogadja a megye két első városa tekintélyes intelligenciájának támogatását is, de elég erősnek és életrevalónak kell lennie egymagában is, hogy hivatásának s eddigi hírnevének ezután is megfeleljen. Intelligenciája van oly nagy és annyira értelmes, hogy a munkából a maga részét kivegye s mindenestül annyira hazafiás is, hogy a nehézségektől vissza ne riadjon.

A Muraköz horvátsága képezi azt a legnagyobb tömeget, mely a D. K. E. munkakörébe esik. Csáktornya is, mint ennek a vidéknek a központja, okvetlenül tartozik fiókegyesületet szervezni. Ha innen indulnak ki a szálak a Muraköz minden részébe, sokkal eredményesebb lesz a munka, mintha az idevaló viszonyokkal ismeretlen, bár különben nagyon tisztéletreméltó egyesületek kezébe kerülne.

A munkának sikerebb voltá miatt, meg azért is, hogy régi hírnevünkől most se engedjünk, mozogjunk s szervezzünk fiókegyesületet mi is!

Az okszerű méhtenyésztés

Minden téren és irányban a javítások, találmányok és felfedezések korát éljük. Ezen tevékenység, habár kezdetnek alig nevezhető, hazánkban a méhtenyésztés terén is egyre szembetűnőbbé kezd válni. Miután az okszerű méhtenyésztés kőzérdekű és közművelődési értékkel bír, bárkire nézve erkölcsi kötelességének tarthatjuk e tekintetben tett tapasztalatait- és gyakorlatairól szerzett szakismeretét a nagyközönség okulására, felkarolására s hasznosítására céljából köztudomásra hozni.

A méhtenyésztés, mint a mezőgazdaságnak legjobb barátja, megérdemli, hogy vele már valahára komolyabban foglalkozzunk. Ha már egyszer földművelő országban lakunk, miért hagyjuk el a mezőgazdaságnak ezen ágát, mely az újabb felalál okszerű kezelés által milliókat érő hasznot biztosít. E téren való elmaradottságunk okát nem annyira hanyagságban, mint

inkább tudás- és szakismeret hiányában kereshetjük.

Az okszerű méhtenyésztés hazánk bármely vidékén, de Zalamegyében, kedvező fekvésénél fogva a természet által is ezen szempontból megáldva, haszonnal üzhető. Be van bizonyítva, hogy azon vidéken, a hol a méhtenyésztést jól felkarolták, a mezőgazdák jövedelmét fokozza. A méhek virágról-virágra röpöködve az illető gazdasági növényt (lóher, bükköny, repce, gyümölcs fák stb.) a himpor odahordása által megtermékenyítik s ez által jól kifejlődött magot hoznak.

Hol sok a méh, sok a gyümölcs. Természetes, hogy ezt az időjárás befolyásolja, a mi a méhek fejlődésére is jótékonyan hat.

A hazán, melyet a méh, mint a szorgalom példányképe, a méhészetnek hajt, kisebb a mezőgazdákknak inémt előadott hasznánál; de ő avval is beéri, mely uabban az okszerű méhtenyésztés, a méhésztudomány és szorgalma által rendkívül fokozható.

Kétféle méhtenyésztési mód van, u. m. a szalmakaszokkal és a kaptárakkal való méhészkedés. Ez utóbbiakkal okszerű méhtenyésztés üzetik.

Mielőtt okszerű méhtenyésztésről beszélnék, a szalmakaszokkal való méhészkedésről, már mint létezőről, röviden kell egyet-mást elmondanom. A szalmakaszokkal való méhészkedés lassanként lejárja magát. Ősdi, kontár méhészkedésnek mondatik. Az okszerű méhtenyésztés idővel teljesen ki fogja szorítani. A ki kaptárakkal méhészkedik s ért hozzá, sohasem fog többé a szalmakaszokban nevelt méhcsaládokkal csekély hasznukért vesződni. A szalmakaszokban lévő méhcsalád teljesen a természetre és a méhek ösztönére van bízva. A család megszaporodásán s megosztásán kívül itt egyéb nem történhetik. Ezen megosztás rajzás név alatt ismeretes. Az így szétvált méhcsaládok nagyon meggyöngyűnek; népben, mézben szegények lesznek. A szalmakaszokban nevelt méhcsaládoknak csak egy jó tulajdonságuk van s ez abból áll, ha jó nagy, erős rajokat adnak, a szétszedhető kaptárok benépesítésére kitűnően felhasználhatók. Kiváló méhészek e célból néhányat tartanak ugyan, de szükségtelen; az okszerűség ezen is diadalmaskodik.

Ha a földművelő méhesgazda a szalmakaszból mézet akar kapni, a méhcsaládot előbb kénfüsttel megfojtja s csak azután szedi ki azt. Ily eljárással valóságos barbarismust követ el, nem is gondolva, mennyi kárt okoz magának az építmény szétrombolása, de különösen a méhcsalád teljes megsemmisítése által. Csodának lehet tartani, hogy a szalmakaszokban lévő összes méhcsaládok ily brutális kezeléssel mellett tönkre nem mennek.

Ügyes méhészt íti is segít magán; de a szalmakaszokkal való méhészkedés még sem érdemli meg a fáradságot, mert sokkal könnyebb kezeléssel szétszedhető kaptárok találtattak föl.

A kaptár (deszkák) készített szétszedhető méhlakás) többféle. De hazánk égalji viszonyaihoz legjobban ki vannak próbálva a magas kormány által helyben hagyott méretű állókaptárok. Egy állókaptár 3 sor keretből áll, egy sorban 10-10 kerettel; így tehát egy állókaptárba 30 keret könnyen belefér.

Az alsó és középső sor költőtérnek nevezetik, mert ez a méhek kiköltésére (fiastás) szolgál. Az anyaméhnek (királynő)

is ebben kell lennie, mely tavasztól őszig az időjáráshoz képest több-kevesebb petét rak.

A költőtértől feljebb a 3-ik sor (10 keret) van. Ez fedődeszkák, majd rács által van a költőtértől elkülönítve, a hová a munkás méhek átjárva (a királynő kivételével) legfinomabb mézet hordanak össze, miért is méztárnak nevezük.

A költőtér és méztár külön-külön üvegablakkal bírnak, melyeken át a méhek munkásságát kaptárajtó levételek megfigyelhetjük.

A kaptár külseje szalmaburkolattal bír, mely a hideg ellen védi meg a méheket.

Vannak összetett kaptárok is (3-as, 5-ös, 7-es, 9-es stb.) Ha ilyeneket készítünk, sokkal kevesebbe kerülnek, melyek deszkatétellel szabadon állíthatók fel. Egy állókaptár tartalmáa 50-60 ezer köbcentiméter. A kaptárok ezen nagysága s a benne levő keretek egyenlősége azon kellékek, melyek az okszerű méhészkedést lehetővé teszik. A méhkaptár kereteinek szétszedése, az okszerűség kívánalmának megfelelő elrendezése, a méhekkel együtt esetleg más kaptárba való elhelyezése s több efféle azon mesterfogások, melyek az okszerű méhésztet teendőihez tartoznak.

Az okszerű méhtenyésztéssel bárki foglalkozhatik. Annyi szabadidővel mindenki rendelkezik, hogy a kaptár méhei körül a megkívánt kezelést teljesíthesse.

Az okszerű méhésztet nem terhes munkának, hanem szórakozásnak és haszonnal járó nemes foglalkozásnak kell tekintenünk. A méhészkedésnek alapját tavasszal (március) legjobb megvetni. A kaptárok a kert bármely csendesebb részén méhes nélkül szabadon is állíthatók fel.

A kezdőméhész okosan cselekszik, ha két szalmakaszban lévő oly méhcsaládot szerez, melyek múlt évben is rajzottak. Ezeknek fiatal anyaméhök van, a mi alapfeltétele a jó rajzásnak. Az ilyen tenyészkaszok teljesen kész és világossárga építvénye legyen. Minél nagyobbak a kasok, annál jobb rajokat adnak. A tenyészkaszok lehetőleg a méhek első kirepülése előtt hozandók új helyekre, máskülömben előbbi helyükhöz szökve, oda visszarepülnek s ott vagy elpusztulnának vagy más családokhoz csatlakoznának s így vett kasaink néptelenné válnának. Az ezekből nyert rajok azután kaptárba telepíthetők át. Tenyészkaszok hiányában a májusi friss rajok is megteszik a szolgálatot. A kaptár benépesítése egyszerű dolog. Mindenekelőtt tanácsos a kaptár belsejét méhfűvel (Melissa officinalis) jól bedörzsölni; ennek szagát nagyon kedvelik a méhek. Most a kisebb szalmakaszba befogtatott este felé a kaptárba rázzuk, a víz-saramadt méheket pedig lúdtoll segítségével a többiekhez sörpörik. Jó a kast előbb csomóval egy kis földhöz ütni, hogy a méhek csomóba esenek, így könnyebben végülnek velök. Mielőtt a kaptárnak a röplyök felől részén 2 sorban (költőtér) 6-6 keretet elhelyeznénk, a keretek felső léczének belső oldalán, a meleg vízbe mártott iránydeszka mellé, égő viasz gyertyáról viasz cöppögtessünk; a viasz nyomokat a méhek szépen kiépítik majd. Ez a művelet az okszerű méhészkedésnek alapja. Ha a keretekbe szép méhsejteket rajunk mesterséges lépt (mülep) ragasztunk, rajunk annál jobban fog gyarapodni. A méztár a rajtól fedődeszkák segítségével zárandó el, mert arra csak a rajbefogás második étében leendő szükségünk

A mint a keretek beépítése és fiasítása jól előhaladt, a kereteket a méhekkel együtt kiszedjük s minden fiasítás alkalmával újabb lényemokkal ellátott keretet helyezünk el; mire ezek is kiépítettnek, a mi méhesládunk annyira megerősödik, hogy némi mézfőléleg mellet a telet könnyen kiálja.

Ez a kiteelés képezi elsőrendű feladatunkat. Ennek sikere a jövő évi méhészkedésnek is képezi alapját. A kiteelés is könnyű dolog. A méheknek télire elegendő a költőtér két sorában 12-14 keret, melynek az első sorban 1/2-ig, a középsőben teljesen mézzel kell megtöltnie lennie. A fennmaradt mézes kereteket elvehetjük. Az ablak mindig a keretekig tolassék. A méztárt s a költőtérnek megmaradt tées helyet rossz hővezető anyaggal jól kitömjük; ilyenek a szalma, száraz moha, papiros s erre rájön a kaptárajtó. A beteleltetést szeptember 15-ig okvetlen el kell végezni. Ilyenkor a röplük tolóka segítségével annyira szükítendő, hogy azon át egyszerre csak egy-két méh közlekedhesék, a mivel egyszermind a méhek közt előforduló rablásnak is elejét vehetjük.

(Folytatása következik.)

Vreszk György.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A M. Ö. T. Sz.** jövő vasárnap déli 11 és fél órákor igazg. ülést tart.

— **A város képviselőtestülete** ülést tartott Április 8-án. Ez alkalommal a községi vagyon-, a szegénykéntár- s a szegényházalapról beérkezett számadásokat a kiküldött bizottság jelentésének alapján jóváhagyta. Az 1892-97-ki képviselőválasztás választóinak összehívására pedig bizottság küldött ki, melynek tagjai Sárosi László, Szeivérth Antal s Wollák Rezső városi képviselők lettek.

— **Figyelmeztetés a választókhöz.** Az 1892/97. orsz. gyűlési ciklusra a képviselő választások a jövő évben ejtenek meg. E választások alkalmával csak azok a polgárok szavazhatnak, kik az ez idén elkészítendő választói névjegyzékbe belesznek írva. Ebből pedig az illető törvényozikkal értemében csak azok vételnek föl, a kik az ott megszabott feltételeken kívül az 1890. évi egyesenes adót, illetőleg a hátralekötött 15 év lefizették. Kötelességünknek tartjuk polgártársainkat erre figyelmeztetni azzal, hogy a törvény rendelkezésének a mondott napig eleget tenni törekedjenek, nehogy a választói névsorból kihagyván, választói joguktól elessenek.

— **Égi háboru.** Hogy a mostani szépséges időjárásnak komikuma teljes legyen, hatalmas záporosó kíséretében egy kis praelúdiumot hallgathattunk végig mult szerdán, délután 2 óra körül, a leendő nyári zivatarok dörgő égi zenéjéből kóstolól. Az áprilisi égháborunk nem tartoznak ugyan épenséggel a szokatlanságok közé; de a mult hetéhez hasonlít nem igen jegy zett föl a krónika; mert furcsa, bizony nagyon is furcsa dolog az, hogy miatt a tél végső vonaglásában vergődik s szűzi pehelyhel a tavasz nyárias nap sugarairól kazoérködik, az alatt az ég is megszólaljon; s miközben a kállya barátságos melegét keressük, az égizene hatalmas akkordjaival a kandalló tűzének sustorgása, pattogó sercegeje egybeolvadon. Ez egyszer Falbnak ismét igaza volt, mert szerdára első osztályu kritikus napot jósolt, mely nálunk tényleg beavt. — Az idő különben azóta folytonos hideg eső és szélből annyira lehült, hogy a tavasz kelő közepén a boldogságot Petőfiként mi is bizvást a barátságos meleg szobában kereshetjük.

— **A Dunántúli Közművelődési egyesület** helyi egyesületének szervezése céljából Bekács Gusztáv úr. képviselő s az emittett egyesületnek alelnöke f. hó 2-án Nagy-Kanizsán, 4-én Zala-Egerszegben időzött, hogy a központi orsz. egyesület eddigi tevékenységéről beszámoljon s a fiókegyetkek alakítása körül segítségét s közreműködését fölajánlja. Mindkét helyen az alakulás

megtörtént s az alapszabályok kidolgozására szűkebb bizottságok küldettek ki, melyek előkészítő munkájának befejezésével a helyi egyesületek működésüket megkezdik. Mindkét városban az alakulás után fényes estélyt rendeztek, melynek kimagasló pontját Bekács szellemes fölőlvassaa képezte. A fölőlvassás Nagy-Kanizsán a nőkről szólt s azoknak nagy befolyását és hatását tárgyalta. A fölőlvassásokat kedélyes bankettek fejezték be. Az estélyek tisztja jövedelmei kultúrcelelokra fordítottak.

— **Méhészeti előadások.** Dömötör László méhészeti vándortanító e hó 20. és 21-én Csáktornyan a tanítóképzőben, 22-én Mura-Szerdahelyen, 23 és 24-én Lentiben, 25-én Nován, 26-án Sőtörön, 27-én Bánok-Szent-Györgyön, és 28-án Nagy Kanizsán tart előadásokat és pedig délelőtti 9 órától kezdődőleg. Az előadások nyilvánosak lévén, azokra az érdeklődő közönség ezennel meghívatik.

— **Utonállás.** Tkalecz György szobothiezai lakos rövid uton pénzre szerelött volna szert tenni E végből támadta meg m. hó 31-én, d. u. 5 óra tájban Jánosics János zala újvári lakost; mert tudta, hogy készpénz van nála, melyet a Jánosics Mihály belicai lakosnak 60 forint eladott szántóföldjeért előlegül kapott volt. Az üzlet Pecoronik Karoly helybeli vendéglőjében kötött meg, melynek véletlenül Tkalecz is szemtanúja volt. Utánna sietett tehát Jánosicsnak; a városban kívül nyakon ragadta, egynehányzor arczul ütötte s pénzt követelte. Jánosics ijedségében a nála lévő négy ötos bankot kiszolgáltatta; de azonnal jelentést is tett, minek következtében a kir. csendőrség járőrei Tkaleczet letartóztatták, ki a támadást beismerie, de hogy rabolt is volna, eleinte tagadta. Midőn azonban károsall szembesítették s károsultnak panaszaát Rosenbaum Miksa szemtanú is megerősítette volna, utóbb beismerie, hogy a 20 frtot tőle elvette ugyan, de azt egy márégebbi követelése fejében tette volt meg, s most is csak ráegyzésének tudandó be cselekedete, mert ő az egészre vissza sem emlékszik, meg pénzről is különben kifosztották azallt, míg mámorat egy utszéli árokbán kialudta. Tkaleczet perze a kir. járásbírósnak kiszolgáltatták, a hol tetteért számolni fog.

— **A zalavármegyei tűzoltószövetségnek** m. hó 30-án tartott választmányi ülésén bejelenté Kovács Karoly szövetségi elnök, hogy a vármegyében lévő 35 tűzoltóegyletből 25 lépett eddig a megyei tűzoltószövetségbe. A szövetség számadásai 156-42 frt bevétellel szembe 50-35 frt kiadattal kimutatván, 56-07 frt pénzmaradvánnyal zártak le. — A megye közigazgatási bizottsága megkeresett volt, hasson oda, hogy minden önk. tűzoltóegylet a megyei szövetkezetbe lépjen be. Erre vonatkozólag a bizottság már el is járt, a mennyiben a járások szolgabíróiságai után az egyleteket erre nézve fölhívta, minek eredményül hat egylet a szövetkezetbe való beépését már be is jelenté. — A tűzoltó szabályzat módosítására vonatkozó javaslat bemutatott s tanulmányozás és hozzászólás céljából a nagy-kanizsai s helybeli tűzoltóegyletnek kiadott. — A társegyetkek felhívának, hogy az elnöki s parancsnoki jelentést f. évben május 1-ig, ezental minden évben március 15-ig küldjék be. — A megye tűzoltói fölhívának, hogy az országos tűzoltó-szövetség segélyegyletbe lépjenek be.

— **A lefolyt sorozás** alkalmával 989 hadkötelestől a cs. és kir. közös hadsereghez 72, a m. kir. honvédséghez 4 egyént soroztak. Fölőlvizsgálatra 2 egyént utasítottak.

— **A csáktornyai-zágrábi vasút részvénytársaság** f. hó 5-én tartotta rendes évi közgyűlést Szokoly Gyula elnöklete alatt Budapesten. Az igazgatóság jelentése szerint 532163 frt 74 kr. nyereséggel mutatnak ki a zárszámadások. Az igazgatóság javaslata értelmében a fenti nyereségből a 12340 drb 200 frtos egész törzsrészvény f. é. július 1-én esedékes szelvényének 3-50 frttal, a 120 drb. 100 frtos félrészvény szelvényének pedig 1-75 frttal leendő beváltására 43400 frtot s az agiotaraléokra 3000 frt fordítottassék, a 7063-74 frt maradék pedig az 1891. év számlájára átvessék. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjai közfelkiáltással újbol megválasztattak.

— **A csáktornyai népiskola ifjúságának** az első szent áldozás-ünnepélye a már szokásos pompával ment végbe az idén is — fehér vasárnapon. Horváth J. Honor hitoktató e nap reggelén 8 órákor vezette a templomba az ezen alkalommal kiváló szépen ünnepies ruhába öltözött, virágokkal, szalagokkal, koszorúkkal felékesített fiúcskák és leánykák — kiknek a valódi örömet kifező ájtatos buzgósa a jelenlevő szülőket, rokonokat, jóbarátokat — kik őket a templomba elkísérték — szent íblettel töltötte el. Megható volt — midőn az amugy is ártatlan lelkesek a hitoktató ünnepi beszéde után — megújították a kereszttségben tett fogadalmukat — melylyel ísmételve eljegyezték magukat az Ur »felkentjének« — Krisztusnak. Az egész ünnepély a jelenlevők közül nem egynek csalt könnyeket szemibe, Elmondhatjuk, hogy ez volt azon nap, a melyet az Ur készítet, hogy örvendézzünk és vidagozzunk azon. (Zsolt.)

— **Az eltűnt pénzes-zacsok** tolvaja úgy látszik lépre került. Az ez irányban megejtett erélyes nyomozás, a melynek szálai főleg Horvátországra terjedtek ki, kétes existenciájú vasuti munkást kerített kézre, a ki eddig állítólag be is vallotta, hogy a pénzes-zacsokot ő emelte el, valamint az alsó-krályoveczy postakocsit is ő rabolta volna ki. Ezt a tolvajt, a ki vallomása szerint mesterségét, mint vasuti munkás, a vagonoknak megdezmálásával kezdte meg Nagy-Kanizsán, horvátországi csendőrség szállították tegnapi Csáktornyan át Kanizsára, a hol a vizsgálatot ellene folytatják, a mely ki fogja deríteni, hogy állításai a valóságnak mennyiben felelnek meg.

— **Kéménynyit:** támadt tegnapi reggel 7 órákor az Újvári-utcai Weisz féle házban. A kéményseprőknek azonban sikerült a tüzet lokalizálniok és elfojtaniok.

— **Katonanövendékek fölvétele.** A jövő iskolai év kezdetével a katonai képző intézetbe mintegy 275 növendéknek vesznek föl; és pedig a katonai árva-háza 30, az alreáliskolák I. osztályába 170, a III-ba 25, az akadémiák I. osztályába 50 növendékot. Ezen kívül az isk. év elején betöltenek még mintegy 22, magánalapítványok által fontartott s megváredett helyet. Mindezen megváredett helyekre a pályázati hirdetmények a napokban töltetek köze. Az általános, valamint az alapítványi helyekre szóló fölvételi föltételek minden hadkiegészítő ker. parancsnoknál tudhatók meg. A folyamodványokat csakis f. é. május hó 15-ig veszik föl.

— **A honvédelmi miniszter rendelete** a vármegyékhez. A honvédelmi miniszter a vármegyék közönségéhez rendeletet bocsátott ki, melyben a járási tisztviselőket utasítja arra, hogy a leggyorsabban intézkedjenek a tartalékosok s póttartalékosok behívást illetőleg s hogy a behívottaknak a fegyvergyakorlatokra vonatkozó bármilyen folyamodványát soron kívül gyorsan terjeszszék fel s intézzék el. A miniszter ennek kapasan egyszermind közhírré teszi a közös hadügyminiszter által a katonai hatóságok és parancsnokokhoz legújabbán kibocsátott rendelkezések közül azokat, a melyeket a közigazgatási hatóságoknak s az érdekelt községeknek, illetőleg tartalékosoknak és póttartalékosoknak tudniok kell.

— **Pályázat**ot hirdettek a nagy-kanizsai kir. járásbírósnál joggyakornoki állásra.

— **A fejtűtörő.** Joggal viseli ezen nevet egy játék, melynek föladatai néha nagy fejtűtörést okoznak. A pompás színű fűzetben foglalt 176 feladat megoldása egynehány csinosan készült kő segélyével, rendkívül változatos és kellemes mulatságot nyujt öregeknek és fiataloknak. Ezen rendkívül értelmes játék megérdemli a továbbbajlást, annyiban is, a mennyiben nagyon olcsó, 35 krért a legtöbb játékszer-korcskedésben kaphatni. Az eltűnt fekvő fejtűtörő s gyári jellel, a veres horgonnyal, el van látva, melyet a vételnél figyelmen kívül ne hagyjunk.

U uredu medij je svaki dan
govoriti med 11 i 12 vurom. —
Sve pošiljke tišće se zadržaju no-
vinah, naj se pošiljaju na ime
Emeritai Jožefa urednika vu
Čakove.

izdateljstvo:

Kajšara Fischer Filipova kam se
predlata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je :

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal
računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Mesec, potemnjenje meseca i sunca.

Ivan. Već je vrème, da se s mesecom
poblige spoznamo. Mesec je drabant (spre-
voditelj) naše zemlje, pak zato je med
svimi nebeskimi telesai najbliže zemlje Da-
ljina njegova od zemlje iznosi 38 jezer
miriameterov, a to je još malenkost prema
odaljenosti drugih telesah. Od zemlje je
50-krat menši ter je kak sva nebeska te-
lesa — okrugel. Površina mu je jake brež-
nata.

Da vidimo, odkud dohad'a to, da mi
meseca jedenput cěloga, drugda na pol,
opet samo jeden děl, a napokon i ništ
nevidimo.

Mesec obraća se nesporedno okolo
naše zemlje, s njom naravski i okolo sun-
ca. Put okolo zemle prebeži za jeden me-
secdan, za koje vrème se još i okolo svo-
je osi ali samo jedenkrat obrne, kaj odo-
nud znamo, da mu samo jednu stran na-
vike vidimo, jer ako bi se okolo svoje
osi večkrat obrnul, to bi mu i drugu stran
videti morah. Dok se mesec okolo zemlje
obraća, dolazi sad med zemlju i sunce,
sad sa strane zemlje, a sad opet med
zemlju tak, da zemlja med mesec i sunce
dojde. Nu ova tri nebeska telesa jako
rědko dojd'u vu čisto ravni položaj jedno
prama drugomu; najvećkrat je mesec vi-
soko ili nisko nad ili pod linijom polo-
žaja zemlje prama suncu. Ova bela krug-
lja nek vam predstavlja meseca.

Sunce naravski samo onu stran me-
seca razsvetljuje koja je k njemu obrnje-
na; ako je sada mesec med zemljom i
suncem, kak je ova bela kruglja med
svěom i globusom, to mi meseca nemre-
mo videti, to je naravski, ar je razsvet-
ljena stran meseca od nas čisto odvrnena.
Bětu kruglju vu ostalom dalje nesem oko-
lo globusa tak, da naveke s boka bolje
dojde; ako se vezda predstavimo na glo-
busu, jeli budemo kaj od meseca vidli?

Peter: Istina je, vidimo, i to polovicu
od razsvetljene polovice t: j. jednu četvr-
tinu cele površine.

Ivan: To bi bil prvi četvrt (frtal).
Nu nosimo dalje belu kruglju i evo od
razsvetljene poovice sve više vidimo.
Zemlja je vezda med mesecom i suncem,
al vu takvom položaju, da sunce more
meseca razsvetljati Vu tom položaju moći
je od zemle cělu razsvetljenu polovicu
meseca videti; sada je pun mesec Ja kru-
glju opet dalje nesem; kaj opazite?

Peter: Vidimo, da razsvetljena polo-
vica meseca sve menjša postaje, a sad
već komaj se vidi više, kak jeden četvrt.

Ivan: Vu tom položaju meseca je
sadni četvrt. Ali ako ja evo dalje nesem

kruglju, to i ovaj četvrt menjši postaje i
napokon, kak ovd'i vidite, čisto izgine.
Vezda je mesec opet vu onom položaju,
kak onda, kada se je počel okolo obraća-
ti; sada je mladji ili mladi mesec

Spomenul sem, da mesec vu najveć
slučajih nedolazi vu ravnu liniju položaja
zemlje prama suncu, aego od nje malo
više ili niže. Nu negda ipak dojde vu ta-
kov položaj, da je ili med zemljom i
suncem v jednakoju liniji, ili pak zemlja
stoji med suncem i mesecom v jednakeju
liniji. Vezda postavim meseca med sunce
i med zemlju; vu ovom položaju meseca
nemreju sunčani traki prez zapreke na zem-
lju padati, ar je mesec vu tom peći. Ako
je mesec čisto vu vodoravnom jednacom
položaju med zemljom i suncem, onda
jedno kratko vreme v dimo od sunca samo
formu prstena; to je okružno pomrćanje
sunca. Ako je pak položaj meseca od vo-
doravnoga pravca malo pognjen, to onda
mesec samo menje više vzeze od sunča-
noga oboda (okrugla) i vezda je i pomr-
ćanje sunčano nepodpuno.

Nu ima i pomrćanje (potemnjenje)
meseca Kada to more biti?

Peter: Ja mislim onda, kada zemlja
med sunce i mesec dojde ter preći suncu
trake pušćati na mesec.

Ivan: Pogođil si. I pomrćanje meseca
je podpuno ili nepodpuno. Ako mesec
čisto nuter dojde vu suncu zemlje, to od
sunca nikaj trakov nedobi, dok iz senca
opet van neizajde; tom je prilikom pomr-
ćanje meseca podpuno. Ali se pripeti, da
mesec nezajde čisto nuter vu suncu zem-
lje tak, da zemlja neprevzeme sve trake
sunčane; tom prilikom je i pomrćanje
meseca nepodpuno. Rećite mi vezda, more
li se pojaviti okružno pomrćanje meseca
tak, kak sem pri suncu predi pokazal?

Peter: Nemre se, ar je zemlja vek-a
od meseca, i ako mesec dojde vu jednaki
položaj s zemljom i suncem, to zemlja
kak vekše telo, čisto prepreći puta sun-
čanim trakom.

Naputki za vsakoga.

Ovak čuvaj oči :

1. Kad delat pri světu, nastoj da ovoga
bude zadosta. Nedelaj nigdar pri slaboj
světlosti.

2. Vugibaj se prejakomu svetlu, ar
je ovo isto tak škodljivo, kak i slaba
razsvěta.

3. Světlost naj na posel opada od
strani, odzada ili odozgor, ali nigdar iz
naprva.

4. Nečitaj i ne napinjaj oči za mraka;
okani se čitanja, gda sunce zabadja; na
večer ne ivaj črno.

5. Nečitaj i ne piši pri jako oštroj
světlosti.

6. Nejd'i iz mraka iznenada vu veliku
světlost.

7. Ako delat pri plinu ili pri drugom
umjetnom světu, dobro da si oči svoje
oborušat zaslonom, koj od njih odvraća
izravno světo; dobro je, da ti pisaci stol
bude pokrit pisno modrim papirom ili
takvim suknom.

8. Delaj pri vampolici, koja daje
veliki plamen, ter nastoj, da světo bude
kaj jasneše, beleše.

9. Drži glavu ravno, udaljenu od
světa, da se ne ugrije, ako te pećeju oči,
smoći je hladnom vodom.

10. Počnu li te oči peći ili boljeti,
prestani za čas delati i zgleđavaj se vu
dužinu; vu goršem slučaju ne delaj vu
obće pri světu, a ako je treba, ne delaj
i po cěli dan ili tjeđen.

11. Ne prigiblj'i se i nevupiraj oči
odviše s bliza na d'elo; knjigu drži ba-
rem na dva pednja od očih.

12. Ne čitaj, kad se voziš željeznicom,
na kolu ili kad hodaš.

13. Ne čitaj nigdar vu postelji, prvlje
kak zaspiš.

14. Nečitaj i nepiši, kad se opravljáš
od betega.

15. Ne rabi nit za nikaj kojekak-
vih patentiranih i od kojekakvih tobež
vućenih doktorov preporučivanih voda
za oči.

16. Nikakov sopun nek ti nedojde
vu oči, osobito pazi na to pri maloju
d'eci.

17. Ako su ti oči vužgane, spavaj
više, da ti se počinu i opravne.

18. Pri vsakom očnom betegu, pitaj
taki za tolnač srobanoga doktora i po-
slušaj ga.

19. Habaj se vsih očalah, ako ti je
ne doktor prepisal.

20. Ako ti oči jako suze i kermešlj'i
idu vun, pazi, da se gdo drugi ne briše
istim ručnikom, kojim se ti brišeš, ar
se beteg stim prenaša.

Jako dober sir.

Vu navadni sir, gda ga delat, vsiplji
jeden do dva prstoveta, kak ti je dragše,

paprike, zamési ga kaj bolje, i napravi male sireke.

Vu vodu, v kojom ov sir pereš, vaipji takaj nekaj paprike i prekuhaj ju.

Kad su ti siri tak suhi, da ih spravit mores, slozi je vu posudu tak, da med pojedine sire malo hmelja deneš.

Takov sir je jako tečen, i na njem se ne delaju črvi.

Kada ti se marše nadune.

Ako ti se marše nadune, vzemi dve friške jajce, načini na vrhu malu luknjicu, izvadi belanjek, napuni jajce terpentinom i zatekni kruhom, da neizcuri, i porini po redu obedve jajce vu požerak betežnomu marsetu tak gliboku, da ga mora pogutnuti.

Marsetu počelo se bude zrigavati: za 5 do 10 minut bude opet zdravo i veselo.

Ovo sredstvo je od drugih zato bolje, kaj od njega živinče potli neboluje.

Gusenice iz zelja odtiral budeš ovak :

Vzemi praha iz ceste, puta i posiplji znjim zelje dok je još rosno.

Ako opadne na nje dež, pak izpere praha, posiplji na novo prahom.

Na zelje, koje blizu cestu raste, nejdū gusenice,

Švabov se budeš ovak rešil :

To su jako lakovne živine, ošobito rado piju, da ih vlovíš, vlij vu flašu pivo ili medenu vodu (medica ili gverca) i postavi na mestu, kam dohadjaju

Vu gut flaše deni jeden ili dva prste široko pamučnu platnu.

Po tom platnu ideju švabi do gori, i onda opadneju vu flašu, ter se vtopiju.

Dober čcet za 8 dni.

Dva litra vina pometaj sa tuliko vode i dodaj 150 gramov friškoga črnoga kruha. Vse dobro stresi i deni na sunce ili k peći.

Za osem dni odlij octa vu flaše.

Gdo vnogo putra dela.

Gdo vnogo putra dela, taj nek stepke kokosam daje piti, ili nek njimi kvasi hranu, pak mu budu kokoši više jajec znesle.

Vuši živinske i druga nesnaga.

Vuši živinske i druga nesnaga na živini nije doduše nikakov maršečki beteg

Pokehdob pak ima i te nevolje na svētu, evo kak se sfonda :

Vzemi osem gramov karbolne kisline (to dobiš vu apoteki) rastopi to vu tri desetine litra vode; tomu se pridoda

30 gramov špiritusa, ter se ovim vušiva mesta dva put na dan izpiraju.

Za par dnevov nestane vuši.

„Proti vušim rabi se i maast od živoga sbrera, koja se dobiva gotova vu apoteki.

Nego živinče namazano ovom maastom treba tak privenati, da se ne liže, a drugi dan mora se čisto oprati mlačnom vodom i sopunom.“

Vu obče je najbolše vračstvo proti izvanjskim maršečkim betegom snaga i čistoa.

„Snaga je pol blaga.“

Z A B A V A.

SIROTA DEVOJKA.

VI.

Gđa je Treza vu hižu došla, rekla je njoj Rahel ljubijeno ali i malo ozbiljno, da od vezda, ako bi došel Perczey vu pohode, da nju nigdar samu naj neostavi, naj si navěk nekakvoga posla vu hiži najde.

Zatim je njoj opet rekla: „Draga Trezika! ja ti odkrijem jednu tajnu, ali ovu si ti gliboku zasadi vu tvoja prasa, i nikomu je neizdaj.“

Trezika žalostno: „Oh draga Rahel! Andā znaj. — nastavila je Rahel, — mi dve budemo za par tjednov ostavile Miškolca.

Pak kam?

Tam budeš zeznala, gde se nastanimo, i ti budeš ondi meni moja sestrice.

Treza si je pokrila oči, i plakala se je.

Naj se draga plakati! — rekla je Rahel, ja sebi i tebi dobro hočem. Vruću želju imam vu srecu, ako mi se izpuní, srećna budem. Ovdi su velike prečke, zaradi kojih bi se moja želja s velikimi neprilikami mogla izpuniti. zato hočem od ovud oditi.

I vezda budeš mi pomagala vse moje vrelne stvari skup pobirati, pakovati, i na put pripravljati.

VII.

Komaj kaj su bile gotove spomenkom, došel je Veizer David.

Treza je vun otišla. „Draga bratična! — rekel je Veizer, — na tvoj poziv sam došel, kaj bi rada s menom?“

Dragi stric! pokojni moj dobri otec mi je na smrtnoj svojoj postelji ovoga navuka dal, da bi najmre trgovinu ja pustila, ja sam dobre navuke i tolnače mojega otea navěk držala i poštuvala, i vezda hočem držati, i samo tak si mislim, da bude me dobri Bog čuvati, ako ovo želju izpunila budem. Zato dragi stric, naj prek vzejemu hižu, štacuna i vsu robu vu njem, barem nebudu plaćali kvartira, a i robu budu za dosta imali.

Draga Rahel! — rekel je Veizer, s ovim svedoš, da imaš jako dobro srce na-proti meni. Naj te blagoslovi Bog za to; ali znaš, da ja nejmam tuliko penez, da bi mogel hižu i štacuna prek vzeti.

Oh dragi stric! tomu ja lahko pomorem, Hižu i robu [parteku] vu štacunu nebudemo na licitaciji tržili, nego oni si naj vzejemu dva razumne trgovce, koji budu to vse pre-

šarcali, i oni stric vzejemu to vse po čeni i vezda mi platiju kuliko budu mogući, a ostalo na rate i to na deset ljet — prez interesa. Ja si samo pridržim jednu sobieu na tri ljeta, a onda i nju nji predam.

Veizeru su na to suze potekle, i nise je mogel zdržati, da nebi Rahelu na čelu i na ruku kušaul, rekuć: „Budi blagoslovljena ti božji angel! takvoga plemenitoga srca roda neša više na ovom svētu.

Vezda si je vzela palicu, zahvalil se i otišel.

VIII.

Od onoga dneva počemši bila je Rahel i Treza navek s poslom zabavljena. Rahel je vse stvari s pažljivostju skup spravljala, pak onda vu menjše i vekše ladice pakovala i redila.

Dvanajestoga Februara bila je nedelja; Perczey je opet došel pohadati Rahelu, koja je prav onda obligatorije pregledavala. Za Perczejom je taki i Treza došla vu hižu, i počela je po hiži pospravljati.

Po pozdravu zapital je Perczey: Morti draga Rahel! sam njim vezda nepriličen, kak vidim, oni se s pismi baviju.

Ah ovo nisu listi ali druga kakva pisma, — rekla je Rahel, ovo su obligatorije, morebiti budem polovicu zgubila, ar vekšu stran dužnikov nepoznam.

Jeli bi ja slobodno to pregledal? — pital je Perczey.

Ako njim nebudem stim nepriličan, ja njim ljepo hvalim.

Perczey si je sel, pažljivo je pregledal od prve do zadnje obligatorije, i na zadnje je rekel :

Ja ove dužnike poznam; jeli željiju draga Rahel, da bi ja te dužnike stérjal?

Za istinu rada bi bila, odgovorila je.

Anda, rekel je Perczey, ako imaju zafufanje ovo meni predati, ja njim budem ovo vu red postavil,

Rahel se je zahvalila; Perczey je vrhu ovih obligatorijah očitovanje napisal. Da je bilo već gotovo, počal je priznanje Raheli, i rekel: „Ufam se, za par tjednov da bude vse vu redu.“

Rahel se poklonila i rekla: „Ja njim se gospone ljepo zahvaljujem.“

I vezda je na hitrom vzela jeden mali ključ, i rekla je Treziki: „Idi vu štacunu, odpri onoga ladieka (kistiću), došlo mi je na pamet, da je i tam moj dobri otec vun jemal i nuter nametal.“

Treza je otišla.

Perczey je hasnuval to priliku i zaljubljen je Raheli: „Obožavana Rahel! prosim za vse, kaj je pred njimi sveto, naj se zmislju i naj znajdeju način, kak bi si ja s njihovom ljubavju stvoril budućnost; ar ja prez Njih jesam najnesrećneši čovek na svētu.“

Rahel je bila ve vu veliki neprilici, i zazarila se je. Par minut je mračala, premisljila, i onda ošvestno ovak rekla: „Gospone! Njihovo pitanje je mene iznenadilo, i nisam moguća na to odgovoriti. Ja ljubavi nepoznam, ar sam sirota prez otea i matere, i tak samo bol stanuje vu mojih psih. Medtoga dobro znaju gospone, kak veliki prestor mi pristoji, im su sami zadójkrat to prečku napomenuli.

„Preskraja prestor!“ opetoval je Perczey, i zamislil se je.

Drugiput dalje.

Piše:

Glád Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo poštovane naše predplat-

nike, naj nam na početku drugoga ferialja predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: za jedan fertal 1 frt, za pol leta 2 frt.

Za one gospodare, koji volnjake imaju, ili koji bi se hoteli s čmelarstvom baviti, bude, se predavanje držalo, iz čmelarstva. I to: 20 i 21-ga ovoga meseca u Čakovcu pri kr. preparandiji. 22-ga u Mura-Szerdelyu. Predavao bude Dömötör László navučitelj kr. ministerijuma za poljodjelstvo. Poštovani gospodari medijumski se na ova predavanja pozoveju.

Žena, koja je šest ljet ne govorila.

Jednoga sitomašnoga težaka žena je šest ljet betežna ležala u postelji. Cez ovo šest ljet nije mogla niti jednu reč pregovoriti. S domaćimi se je s kazanjem na prate dospomenula. Meseca Marcijuša 20-ga ob 4-ti vuri po poldan kazala je mužu, da bi njoj nekakvu hranu iz melje napravil. — Věren muž, koj je u njezinom betegu vse posie ženske obavljal, spravil se taki rezance delat. — Gđa je muž najbolje rezance rezal, na njegvo veliko šudo, — zapitala ga je, da gde su deca? Tovaruš, kak sam pripoveda — se je tak začudil, da su mu isti lasi škerlaka iz glave obrinuli. — Od onda ve se študiju kaj je ta ženska pregovorila, ali ne tak tomu kaj je pregovorila, nego tomu, kaj je šest ljet znala mučati, kaj je pri jednoj ženski skoro nemoguće.

Čudnoviti testament.

Ne zdavnja vumrl je u B-ču jeđen vrlo bogat čovek, koji nije bil oženjen. Vu njegovoj ostavini našli su t-testamenta' kojim ostavlja gotovo ves svoj imetek jednoj gospi s ovimi rečmi: Mi smo se negda ljubili, no vi ste odbili moju ruku i moje ime. Ja vam vu znamenje zahvalnosti, kaj ste mi začuvali do smrti slobodu i neodvisnost ter mi prišparali vsakojačke zakonske pravde i svadje, — zapisujem 500 jezer forintu.

Gospa koja ima 43 muže.

Prešestni tjeden vlovili i vu rešt deli su jednu jako ljepu gospu, koja je svojim zamužen mužkarce vkanjuvala. Mladožnje je tak vkanjuvala, da je vsakomu rekla, da ima prčk jeden miliun gotovih penez, — a dala se vsaki put vu drugom varašu zdavati (venčat) On iati dan rešila je svojega tovaruša od vsega gibučega imetka, pak je škomce poběgla vu Pariz, a muža je pak na cedilu ostavila. — Do vezda je sa 43 mužkarci poleg odredbe zakona vu hižni zakon stupila i opet ostavila.

Podnebeje Europe postaje hladneša.

Francezki zvezdoznavec Flammarion dokazuje, da klima Francezke, a vjerojatno i cele Europe postaje vse hladneša. Skoro vsaki mesec od ljeta do ljeta pokazuje razmjerno nišu temperaturu. To potvrđuju i podatci meteorologičkih postajah vu Bruselju i Greenvichu. — Flammarion drži vjerojatnim, da se spodobno opaža vu Nemsjoj

Austriji i Rusiji i iz te pojave zaključuje, da se Europa vse malo po malo približuje novomu ledenomu periodu.

Umorstvo jednog putnika.

26-ga Marcijuša meseca popelne vraćal se je Maks Ziegler, trgovečki agent bečke platnarske trgovine iz Tirolske vu Beč. Na bauhofu vu Kufstajnu napel ga je nekakov mlađi talijanski težak imenom Cesare Jachellini, ter ga je sekirom vudril četiri krat po glavi i tim ga na mestu smrtil. S prva su mislili da je Talijan obnored, no kesneše, gđa su ga sudbeno preslušali, priznal je on, da se je vu peršoni vkanil, ar je hotel saklati drugoga jednoga čoveka, koj je bil vrlo spodoben Ziegleru. Vubojica je zaprt. Ziegler ostavlja vu Beču vdovicu i troje dece.

Influenca vu Cikagu.

Od onud javijaju, da se taj beteg jako širi, ali je i zadobila karakter vrlo pogibeljnoga kužnoga betega Vsaki dan vumre po 150 ljudih. Vnogo doktorov je zbetažalo Vu varašu Pittsburgu zbetažalo je 10 jezer ljudih, vu Klevelandu 2000 ljudih Vu vara-u Pittsburgu vumrlo je 7000 ljudih vu tom betegu.

Aprilski sneg.

Iz Sračeva su telegrafirali, da je 1-ga aprila na večer počel sneg padati i pune 24 vure je padal Čudnovito je, da smo večera imali grmljavicu i bliskavicu, a denes su vuvlice dva šuha na debelom snegom pokr te.

Nekaj za kratek čas.

1.

Pozval je notarjuš kuma muža k sebi na gostovanje. Ali kak se veli: i najbolšega gosta tri dana dosta, pak zato je notarjuš da se reši kuma, osoil i papriku naspil vu hranu tak, da je ne bilo za jesti.

Pri prvoj hrani zapital je kum, — a kaj je to?

Notarjuš mu je odgovoril: To ti je sreća.

Pri drugoj hrani zapital je opet kum, — a kaj je to?

Notarjuš mu je odgovoril: To ti je zdravlje.

Na to je muž notarjušu rekel: Gospon kum notarjuš! Nedaj njim Bog ni sreće ni zdravja!

2.

Kapitan: (kaprolu): No kuliko je tih bedakov ovdi?

Kaprol: (broji soldate). Pokorno javljam 28 šujimi gospon kapitan.

3.

Jedna familija vu varašu dosla na novi stan [kvartér] pak si je počela po hiži pohištvo slagati.

Na večer došel otec te familije dimo pak je počel kipe na stěnu pribijati. Gđa je već vse zabesil imal je još obesiti spodobu (kipa) svoje žene nad svojom posteljom.

Na to je došel sused, kojega je ljuto ovo lupanje po noć, pak je zapital majloga sina koj je pred vratu stal.

No jeli bu ta larma još dugo trpela? Nebude, odgovoril je mali, samo dok japa još mamu obeajiu!

4.

Otec: Čekaj ti lopov, ja te bum navčil kak se hlače deru.

Dečec: Ah, dragi japa, naj me bitija već znam hlače dreti.

5.

Peter: Za petran božji, im ti lošeš žganicu kak vodu.

Gjura: O ne, tuliko vode ja nemrem podnesti.

6.

Žena: Čuješ muž, ja sam si dala denes zuba izvaditi.

Muž: Ja sam mu nenaviden. Oa je srećan.

Žena: Zakaj?

Muž: Ar se vu njoga nebude više tvoj jezik zadeval kak vu me siromaka.

7.

Mesari: Da se navčok ova marha tak silno vupira gđa ju vodimo vu šloprok.

Jeden muž: Kak se nebi, kad je na vratu s tak velikimi slovi napisano: Orđi je šloprok.

8.

Dva kuražni jagari.

Dva jagari su čuli, da je vu šumi veliki medved. Oni su se taki dogovorili, dč budu na toga medveda išli, pak su se vea naprivo veselili, kaj budu s medvedovom kožim napravili. „Ako ga zakoljem,“ rekel je jeden „dam si napraviti bundu sa zimu. Oj ali bu toplo vu njoj!“

„Ja pak ju bun bogme prodal,“ rekel je drugi. — „Krznar mi bude sa nju dobro platil, a to bi mi več prav dobro došlo!“

Vu takvom razgovoru došli su i vu šumu, vu kojoj je bil medved. Nije terpelo dugo, ali oni iz daleka su začuli nekaj kak šumi. Postalo im je nekak čudno pri srcu. A gđa su već blizu bili, opazili su medveda i čuli njegvo mumljanje, a on, koji je malo prvlje rekel da bude ko u medvedovnu prodal hitil je od sebe pu ku i splazil je kaj je brže mogel na jedno drěvo. On drugi pak, i on bi bil rad potčegel, ali je već bilo kasno.

Na sreću mu je v pamet došlo, da medvedi mrtvoga čoveka nebanuju. Legel si ja anda ov jagar na zemiju, zastavil je sapu, i pretegel se je kak je bil dugi, kak da bi bil mrtev. Medved ardit dobežal je do njega, a videći da se negiblje, pomislil si je da je za istinu mrtev. Privohnul ga i tu i tam, pak kad nije spazil nikakvo dihanje, otišel je dalje, a nije vćinil ni najmenje zla. Gđa je medved već dalko bil, i ovi su se dva jagari malo okuražili, ov je zišel iz drěva dol i ov se je stal iz zemije.

Vezda je rekel ovkoj je bil na drěvu:

„Čuješ, a kaj je tebi medved prešeptnul vu vuhu?“ — „Je“ odgovoril je ov drugi, nisam za istinu vse razmel, ali sam se ipak nekaj zapametil. Na desno vuhu mi je rekel: Nesmemo medvedovu kožu prodavati prvlje, nego medveda imamo. A na lijevo vuhu mi je opet prišeptnul: Zločest je čovek, koji prijatelja vu pogibelji samoga ostavi. Čuvaj ga se!

A hamisított selyemszövetet felismerhetjük, ha a szövettel egy kis darabkát elégetünk, mi által a hamisítás azonnal kitudnik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezsugorodik, gyorsan elég s alig hagy maga után kevés hamut melynek egészen világos barna színe van. A hamisított selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymásután égnék) s égés után sötétbarna sok hamut hágy, mely azonban nem zsugorodik össze, mint a valódi selyemé, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisított nem. A Henneberg G. (cs. és k. gyáraktár Zürichben) kívánatra küld mindenkinek valódi selyem mintákat és szállít selyem és más szövözet egész végekben is vám- és póstadjímentesen Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Gabonárák. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. —	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	8	50 —
Zab	Zob	6	75 —
Rozs	Hrż	7	25 —
Kukoricza	Kuruza	6	70 —
Árpa	Ječmen	6	75 —
Fehér bab	Grah beli	7	50 —
Sárga >	> zuti	6	1/2 —
Vegyes >	> změšan	5	75 —

LOTERIJA. Grač 5. apríliá 1891.
90 82 46 68 28

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a csáktornyal kir. jbiróság 881, 879, 878 és 877. számú végzése által Kárász Ottó és társai végrehajtók javára Fischer Jakab ellen 995 frt 37 kr. tőke s ennek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 814 frt 28 krra becsült álványok, fehér-edény, üvegtermékek, petróleumlámpák, szék és kályhából álló ingóságoknak nyilvános árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyan leendő eszközésére 1891 év ápril hó 21. d. e. 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellet eladatni fognak.

Mindesek, kik elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan, 1891 Ápril 10-én

MOLNÁR,
kiküldött bir. végr.

816 1

Magánvevőknek való gyönyörű minták ingyen és bérmentve. Szabóknak való mintakönyvek, a minők még nem léteztek, bérmentetlen és 20 forintnyi betét mellett, mely őszeg a megrendelés alkalmával levonatik.

Ötözetekre való kelmék!

Peruvien és dösing a magas Cierus számára, szabászterü kelmék cs. és kir. hivatalnokl. veterán-, túzózó, tornász., eseléd-egyenruhákra, teke- és játékasztalra való posztó, loden vízmentes kelmék va útszabókra, mosókelmek, utazóplátók 4—14 frtig stbb. Ki jutányosan állateséges, tartós, tiszta gyapot kelmé arut és nem olcsó rongyot, melyet különféle helyről ajánlanak és a szabóbert is alig éri meg, vásárolni akar, forduljon következő özeghez:

Joh. Stikarofsky in Brünn.

Legnagyobb posztóraktár Ausztia-Magyarországban. Fél millió megrő óriási raktárommal és világforgalmu üzleteinél nagyon természetes, hogy nagyon sok maradókkal rendelkezem; minden jószámi gondolkozó ember okvetlen be fogja látni, hogy ily sok maradókból mintákat küldeni nem lehet, miután néhány száz mintamegrendelés után hamarosan nem maradna semmi. Valóságos széhhámosság tehát, ha posztócégek mégis maradákat mintákat hirdetnek és ilyen esetben a mintadarabok egész végekől és nem maradókból valók; az ilyen eljárás ezéja könnyen érthető. Maradékok, melyek meg nem felelnek, kicseréltetnek, vagy a péma küldetik vissza. Maradék megrendelésnél a szint, hosszat, árt tessék megjelölni. Szétküldés csakis utánvétellel. 10 forinton felül bérmentve. Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, és francia nyelven. 777 7—20

Hirdetmény.

Csáktornya mezőváros előljárósága által ezenel közhírré tétetik, miszerint tekintettel arra, hogy a folyó évi márczius 23-ára engedélyezett országos vásár a hó- és eső-zivatar miatt megtartható nem volt -- a pótvásár

1891. évi április hó 20-án

fog megtartatni.

Csáktornya, 1891. április 1-én.

A városi előljáróság.

806 2—2

5221. tkvi szám 890.
Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pleinik Márton a.-králjeveczi lakos végrehajtónak, Kovács István u. o. lakos elleni végrehajtási ügyében 60 frt tőke, ennek 1887. január 26-tól folyó 8 százalékos kamatai, 72 kr. hátralékos per, 8 frt 42 kr. végrehajtás kérelmi s ezuttal 8 frt 76 krrban megállapított költségek behajtása céljából a nagy-kánizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén fekvő az a.-králjeveczi 203 sztykvbén A f 3 sorsz. a. foglalt Kovács István nevéen álló ingatlan 233 frt, az A f 4 sorsz. a. foglalt ingatlan 124 frt, az A f 5 sorsz. a. foglalt ingatlan 100 frt, az A f 6 sorsz. a. foglalt ingatlan 152 frt és az A f 7005 hrsz. a. foglalt ingatlan 70 frt; továbbá az a.-králjeveczi 21 sztykvbén A I. 4. 8. 16. és 18—21 sorsz. a. foglalt ingatlanokból u. ezt becsárban A.-Králjevéczen a községi bíró lakásán

1891 évi május hó 9-én d. e. 10 órákor

Málits János letenyi lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapiban a kiküldött kezéhez letenni Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben megpedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15nap a., a másodikat u. a. 30 nap a., a harmadikat u. a. 45 nap a. minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6 % -os kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidőjűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. jbiróság tkvi osztályánál s Alsó Králjevéczi község előljáróságánál megtekinthetők. Kelt Perlakon, a királyi jbiróság mint tkvi hatóságul 1890. évi december hó 23-ik napján. **KLESTYINSZKI**

810,

kir. aljbiró.

Sigurno kućno sredstvo
jeet ved više godina sveobéi poznati i obljubljeni

Dr. ROSE zivotni balzsam.

Lati, pomno prirédjen is najboljih, najčehovitiših biljaka, djeluje sama pouzdana kod svih potškoćah probare osobito kod pomanjkanja teku. kiselog uravnavanja, nadimanja, bluvanja, sjelesnih i seludacnih bolih, seludacnih grčeva prepunjeva seludac jestivimami, saninonjeva, navale krvi, hemorrhoidah.

Velika boca 1 tor., pol boce 50 novč.

Ovaj se balzam dobiva z svih ljekarnah Austro-Ugarnka.
Neka se pazi na zaštitnu marku.

Pražki universalni kućni melem

sigurno i lakućano sredstvo za liječenje svih upala, ranah i mocoia. Sve upale, otokine, otvrdé, uzbojanja, moć je litićiti sa kratko vrijeme, ako bi bila sa hranu pako ved ognejlja. u kratko vrijeme se mozel bez boli isavadi i isceliti. U kastićmah po 20 i 35 st.

Balsam za sluh.

Najčehovitiše i najjedn moćnih pokusa pomato kao najpouzdanije sredstvo za liječenje naglućosti i sa nepostavljanoj legubljanog sluha. A boćtom 1 frt.

Glasno štampá E. Fragner u Prahu Br. 204. — III. Ljekarna, k. crama orla

BÉRBE ADANDÓ.

Derzsimoreczen levő

KORCSMAHÁZ

hozzátartozó kerttel f. é. április hó 24-től
1892. évi decz. hó 31-ig

bérbe adandó.

Bővebbet a bérbeadó Kántor Lipótnál
Derzsimoreczen. 812 1—1

Bármily állásu, széleskörű ismerettséggel
bíró megbízható személyek
kik igen előnyösen ismert

SORSJEGY-TÁRSASÁGOK

létrehozásához

tagok szerzésével foglalkozni akarnak,
szép jövedelmet nyerhetnek. — Ajánlatok
intézendők a Magyar általános takarékpénztár rész. társasághoz Budapesten.

811 1—3

A miskolci gyalog- és lovaslaktanya összes cement s csatornázási munkáinak vállalkozója.

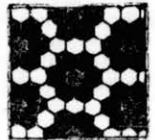
Sartory Oszkár

építő-anyagok raktára és cement-áru
gyára Nagy-Kanizsán.

Van szereném azon tiszteltteljes jelentést tenni, miszerint raktáromban a legkitünőbb minőségű
mező- és vakolat-gipsz, építészeti mész, hydr mész, román cement,
1^a román cement és valódi perlimoosi portland cement

készletet tartok eredeti gyári árak mellett; továbbá a Nagy-Kanizsán berendezett cementáru gyáramban
kittünö és valódi portland-cementből készült cementlemezeket, természetes vörös és fekete színben, különféle
nagyágban közönséges és mesterséges márványban gyártok mindennemű épület díszítményeket, szállítok
elvéllalok cement építési munkálatokat u. m. venecia-terrazzi gr ni, mozaik padozat talapzat, vízvezető

cement-csatorna, falak szárazza tétele, vízvezeték-ek helyre-
állítását, szarvasmarja abrak sorompók, abrak lebütő kádak
és vízgyűjtők elkészítését, Steyer homokköt, karsti és kar-
rarai márványt, kelheimi lemezt elszigetelő kátrányos leme-
zeket — különösen előnyösek falak száraz állapottani meg-
tartására. — kereszt-ágakat, falapcsokat, a legjobb mino-
ségű vasból gazdasági gépeket, ugyszintén szerzőmokat,
valódi chamotte kályhákat a legkeőbb árak mellett szállít-
tok általában minden az építészeti és gépszakmába vágó
megrendések a leggyorsabban és legutányosabban teljesíttetnek. Kívánatra előleges árszabáso-
kat, mintalapotkat, rajzokat, fényképeket és mintadarabokat mindenkor kész va-
gyok beküldeni. Kiváló tisztelettel

Fiók-üzlet MISKOLCON.

Sartory Oszkár.

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győződtetni, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkal-
mazható elhíntés által az üvegre osavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség,
mely soha és sehol sem kapható, mint

lepecsételt üvegekben J. Zacherl névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekeróban vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva.

Valódi minőségben kapható: Csáktornyan Strahia testvéreknél, Gráner testvéreknél, Heinrich Miksánál, Göncz
L.-féle gyógyszerházban. — Alsó-Lendván Fuss Nándor gyógyszerész-nél és Freyer Fülöp-nél.